

EDINOST

Oglas in oznanila se računajo po 8 nov vracca v petiti; za naslove v debelih črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo na vadnih vratih.
Poslana, javne zahvale, očitnice itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazza Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti frankovano ker ne frankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravništvo Piazza Caserma št. 2. Odprte reklamacije o proste poštine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

•V edinstvo je moč.

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „3.—“ „4.50“
za četrt leta „1.50“ „2.25“
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.
Na naročbe brez priložene naročnine se upravništvo ne ostra.

Katoliškemu zboru v Ljubljani.

(Dopis z odlične strani.)

„Hočete-li vi, „spes nostra“, kaj storiti pro bono pulcherrimae dialecti linguae pulcherrimae?“ tako vam kliče mo z obalov jadranskega morja z besedami slavnega Kopitarja, ki je leta 1809. navduševal dra. Jakoba Zupana ter mu klical: „Ne bodite tako župansko štimanji!“ Da, dragi rojaki in udje vsigdar vernega naroda slovenskega, ne bodite tako „župansko štimanji“, položite roko na srce in prepričajte se, da so vse naše svetinje še v povojih, da doslej ozirom na veljavo „pulcherrimae dialecti“ še nismo dosegli ničesar, da je materinščina v šoli in uradu — po nekod tudi v cerkvi — še pastorka, da na skrajnih mejah Slovenstva marsikatera biljka véne, da smo brez pravih narodnih idejalov, da ne zahtevamo slovenskega vseučilišča, niti narodnih srednjih šol, da nekateri že opuščajo misel o „zjedinenji Sloveniji“ pod mogočnim žeslom Habsburške hiše, da se posamesnik le peča se svojimi egoističnimi nazori, da smo sploh tam, kjer bode vsakemu mogoče spgotoviti naklep „finis pulcherrimae dialecti!“ Pomenite se, kaj storiti, da se ohrani verni narod slovenski na Koroškem, pogovorite se o težnjah Slovencev na Štajerskem, ogledjte si žalostno stanje Slovencev v Istriji, v okolici Tržaški in na Goriškem; okarajte one, ki sicer „poklicani“, vendar molče! Skrbite za boljše pot, za zdravo delovanje! Kaj pomore, če hočete na papirji braniti vero, sveto vero, onemu narodu, ki je že itak veren in mu je glavna svetinja „vera“ — če pa ta narod hira, vene, če mu ni več mogoče prenašati hudih udarcev, če se na skrajnih mejah krči, zgrablja? Če so udje bolni, srce boleha in če srce krvavi, otrpejo udje! Pazite, pazite, dok je še kaj časa! Svečanosti, besede, koncerti, lepi sprejemi v beli Ljubljani vas naj ne oslepijo; go-

vorite in odkrite rane naše, povejte, da smo sicer katoliki, a da našej narodnosti gre za „grlo“. Nikdar še take nejednosti, take praznote ozirom na narodne idejale, nikdar take apatije — nego ravno sedaj!

Ne posnemajte delovanja sedanjih „korifej“, in mišljenja novih „oportunistov“ in „beschwichtigungshofratov“, temveč spominjajte se, kako da je doma! Spominjajte se onih mož, ki so nas nekaj spodbujali v dosego naših svetinj, onih mož, ki so nam klicali, da vstrajamo v delu za obstanek naše narodnosti!

Navesti vam hočem tu le besede čestitega Ivana Primica, prvega javnega učitelja slovenščine v Gradci, (umrl 1823.) ki je leta 1811. rojakom svojim v pismu dru. Jakobu Zupanu na vsa usta govoril tako-le: „Na Kranjskem je mnogo izvrstnih glav, a nikjer ni toliko intolerance nego ravno tam. Njim primanjkuje strpljivosti in prave ljubezni do človeštva (Duldbarkeit und wahre Menschenliebe)“. Potem pripoveduje o povodih te nestrpljivosti, o odurnosti in pravi: „Conredo, da računati znajo, a s tim še ni vse pridobljeno. Primanjkuje nam prave omike in olike! Nemško odgojeni Slovan je vedno le srednje bitje med omikancem in ne-omikancem, on je „monstre“. To so, pravi Primic, moje misli, kakor so mi „na arci zrastle“ in katere podajam vam kakor možu, o katerem vem, da ljubi resnico. Utelesite to v naši revni Iliriji, kjer je še mnogo gnjilega. Povod temu ste intolerance in sumnja (verketzerungssucht): peklena smaja, ki marsikaj uničita. Prevelika ponižnost, pohlevnost, ali pa neopravičeni strah pred nesposobnimi kritiki blede lune vas ne sme plašiti. Dokler slovatvo, dokler duševno delovanje in pravo gibanje vzvišenih idej ne dosepe v naših deželah do večje veljave, ostanemo, kjer smo ali „potius“, ker je vsak prenehljaj, vsako mirovanje v duševnem smislu ob enem korak „nazaj“, propademo v „tenebras“.

„cimmerias“. O, ko bi mi bila moč, da bi kakor Demosten ali pa Ciceron vsem možem naše domovine, katerim je blagor in napredek „v roci“, zaklikniti mogel, da naj neumorno delajo v prid našega naroda! Toleranca pa bodi nam „suprema lex“, kajti „ex diversitate et conflictu opinionum lucratur veritas“. Ljubezen do človeštva, humaniteta, potrpežljivost, jedinstvo — to naj bodo čednosti, katere naj kinčajo naš zbor, našo zvezo! Komur pa ne ugajajo te cvetke, ni vreden imena pravega „Slovana“.

Tako Primic leta 1811 in jednako mi leta 1892 zbornikom katoliškim v Ljubljani!

Delajte toraj, gospoda, vsaj še na Kranjskem nismo prišli vsemu do konca; veliko več bi se celo pri vas imelo zgoditi, ako bi ne bili tako otrpli. Če donese zborovanje mnogo pravega sadu, vam bomo tudi jadranski Slovinci hvaležni, kajti „za menoj“! kliče junaški in za vse kar je svetega, lepega in dobrega vneti vojvoda in navdušeni grede vojaki za njim. Srečni so narodi, katerim voditelji so pravi, jaki v besedi in v dejanji! Nesrečni pa, kojim so voditelji nestrpni, nejedini in le v besedi medeni! Narod zapazi krinko in natakne krinko! Žalostnim srcom bi morali z Hergenrötherjem vzklikniti: „Sedanjí prebrisani čas donša nam malo sadu!“

V Trstu 25. prosinca 1892.

—u—

Resnica.

Čin, ki se je proizvel na političnem borišču avstrijskem pred tekom poluletja, ki sega sè svojimi nasledki sem v naše dni in razburja srca pravico ljubnih državljanov — ta čin je zopet živ dokaz, da politični nasprotnik naš ni sposoben pravici, temveč, da krivična svoja do-

bi se lotil tega ali onega predmeta; tudi ni pričakoval kje na samoti po cele dneve kakšne zaželjene ideje, temveč taista se mu je zablaničila v duhu, kakor sem večkrat opazil, kar nenačejano, sredi vesele družbe, med prijateljskimi pogovori in prepiri, ob razkošnem kriku in viku in kadar ga je obšlo umeteljniško oduševljenje, vzjel je klobuk, ostavil prijatelje in zabavo ter hitel domov, v svoj atelijé, kjer se je zaprl, dokler ni vpodobil spočetega osnutka svojega. Kakor sleharni več ali manje genijalni človek, odlašal je tudi Jurij Šubic s prevzetim delom do skrajne sile, zanašajoč se na izredno svojo spretnost in naglost v proizvajanju. O tem vam ovadim tu dvoje, troje jednakeh slučajev. Nekoč tiste dni naprosili so ga izdajatelji „Slovana“, da njim nariše za list tako imenovano „glavo“. Spočetka se brezbrizni naš Jurij ni zmenil za obečano delo in pozneje, ko je dogovorjeni rok že potekal, zapletli so ga „prijatelji“ od nasprotnne stranke večer za večerom v tiste evičkoslavne svoje obrede, menda z namenom, da bi se stvar zavlekla ter izpodbila, ali kali? Konečno smo ga mi zgrabili za besedo in ko je videl, da se nam ne more umakniti več, ohrabil se je nek večer tamo nekoliko pred polnočjo,

javlja skuša zakrivati pod krinko prava s tega, da se hinavsko zavija v škrlatni ovoj našega sodnika, akopram je najostudnejši denuncijant!

Da je v taboru, nam nasprotnem, na tej in onej strani, denuncijantovstvo ono zelišče, ki prerašča vsa plemenita čustva, morda še ostala našim nasprotnikom, je že davno znana žalostna resnica; in denuncijantovstvo je najgrša, najpodlejša, človeštva najnevrednejša lastnost.

Katero zaslugo za patriotizem — avstrijski so si hoteli pridobiti oni, ki so šli ovajati Spinčića zaradi njegovih govorov? Katero zasluga za državo avstrijsko so si pridobili, postavivši se na smešno stališče zatožiteljev?

Gospoda — ne govorite, lepo Vas prosimo, ne govorite nam o avstrijskem patriotizmu svojem, kajti to je grda laž; marveč bodimo odkritosrčni!

Zakaj sumničijo naši narodni nasprotniki gospoda Spinčića? Zakaj ga obrekujejo? Morda zato, ker so vneti Avstrijci? Morda zato, ker so res našli dlako v jajci: ker so našli le trohico protiaavstrijskih teženj v njegovih govorih?

O ne: mrze ga, ker brani avstrijsko Slovanstvo, ker je zagovarjal javno kot Slovan pravice Slovanstva, mnogim toli pristujenega. Za tem grmom tiči zajec, ne-li res, vi gospodje aposteljni Italije irredente? Da je Spinčić Vaš pristaš, bogme, da bi ga ne sumničili in da je govoril tudi še tako protiaavstrijsko!

Zatoraj krinko doli, čas je že, da vržete hinavstvo raz sebe. Mislili ste si pač tako-le: „Spinčića moramo uničiti, ker je nevaren — italijanstvu in nemštvu v Avstriji. In treba li lepše prilike, nego skovati iz njegovih govorov v branbo Slovanstva grdo laž in ga obtožiti antipatriotizma? Kajti to mora obveljati. Minister za

rekše: „Jutri ob sedmih pridi po obljubljeni obrja!“ In ko pridem drugo jutro ob naznačeni mi uri k njemu, predoči se mi preslikovit metež: genijalni naš umetelnik, sedeč ob mizi, po kateri so bile razpostavljene vse navzkriž vitke šampanjske čašice, objemal je z levico živi svoj „modél“, z desnico pa je risal baš poslednje poteze na dogotovljeni „glavi“ „Slovanovi“, dočim mu je postrežnica svetila z odsevajočo svetilko — no, pozna se pač dotičnemu izdelku, zlasti na vzhajajočem solnci, da je našemu umetelniku tu in tam bil izpodrsnil risalnik. To je čutil tudi on sam ter je pozneje iz svoje inicijative narisal „Slovanu“ novo ter lepšo „glavo“...

Jednaka se mu je godila z ilustracijami za cesarjevičovo knjigo: Österr. ung. Monarchie in Wort und Bild. Dokler ni potekel malone skrajni rok, ni prejel za risalo, ko pa so mu naposled iz Dunaja dohajale urgencije, frčale so mu dotične risbe vzdržeta izpod rok, da se jim je čudil isti dvorni svetovalec W e i l e n, čestitajoč mu v pismih na marno izdelanih ilustracijah njegovih. . . .

Nekoč v oni dobi prevzel je bil Jurij Šubic troje oltarnih slik za Osilnico na Kočevskem, za katere mu je dotični g. župnik že bil izplačal na račun znatno

PODLISTEK.

Spomini

na znamenite možé slovenske.

Čital Vatroslav Holc

v Čitalnici Tržaški dne 9. aprila 1892.

(Dalje)

Kakor smo videli, razvil se je v Juriju Šubicu v teku dveh desetletij iz neznanega sinu preprostega samouka slovenskega završen akademski umetelnik, katerega imé je zaslovelo malodane po vsej Evropi. Da! Odmev slovečega imena njegovega je dospel naposled i do vzožja cesarskega prestola. Ko je namreč prerano umrli cesarjevič Rudolf zbiral okrog sebe pisatelje in umetelnike iz vsega cesarstva, da mu pomagajo opisati z besedo in s sliko prelepo našo Avstrijo, poklical je v kolobar izvoljenih sotrudnikov svojih tudi naša Šubica, Janeza in Jurija. In ko je nekoliko mesecev pred tragiško svojo smrtjo nadobudni prestolonaslednik povabil dotične opisovatelje in ilustratorje na skupno posvetovanje v Gradec, bil je med njimi tudi naš Jurij, katerega je presvetla cesaričinja Štefanija pri avdijenci odlikovala z laskavim priznanjem njegovega umeteljniškega delovanja, dočim ga je

lepim umetnostim naklonjeni sin cesarjev izmed množice zbranih umetelnikov pozval na dvorni obed.

V obče se je takrat Juriju Šubicu začel odpirati razgled v sijajno bodočnost. Ko je tiste dni potoval skozi Ljubljano sloveči dunajski slikar, profesor Fran pl. P a u s i n g e r ter si ogledal v našem muzeji Jurija Šubica slike, vzkliknil je: „Dieser Mann hat eine grosse Zukunft!“ In o tem je bil uverjen tudi naš umetelnik sam. Pravil mi je večkrat, da se mu v Parizu ponuja prilika za občevaranje z odličnimi dostojanstveniki ruskimi, kateri delajo na to, da bi ga spravili v Petrograd, v neposredno obližje — „silnoga cara“... Skratka: v nekaterih letih, zlasti ko bi se mu bila nekoliko polegla mladeniška lehkomišljenost, popel bi se bil vele-genijalni naš rojak na visoko stopinjo umeteljniške z a v r š e n o s t i, kjer bi nam bil ustvaril še mnogo čudovitih slikarskih umotvorov. Toda — „Slovenec nima sreče!“

Zunanjemu življenju jednako bilo je tudi uprav genijalno Jurija Šubica umeteljniško delovanje, t. j. duševno osnavljanje načrtov za nameravane slike, kakor tudi mehaniško izvrševanje taistih. On, poklican umeteljniški genij, ni si bélil glave s tako znanim „tuhtanjem“, češ, od katere strani

nauk in bogocastje itak ni naklonjen Slovanstvu; on nas bode uslišal, on bode potipal Spinčiča debelim pratom.*

Vsaj bi ga bili potipali vi sami, da ste smeli in mogli. Kajti on je avstrijski Slovan — in kar je v Avstriji Slovan, ta je — tako sodijo naši narodni nasprotniki — brezpraven.

Vi nas tožite, ker imamo mej sabo Spinčiča. Zamorete pa morda tajiti, da nimate Vi mej sabo brez številca „Spinčičev“? A teh ne toži nikdo; in če bi jih, kdo bi se brigal za zatožbo?!

Vi menite, da nam smete storiti vae, kar-koli se vam zljubi, a Slovani avstrijski naj bi imeli le-to jedino pravico: molčati. To je krivica, kateri pride plačilo prav gotovo — uverjeni bodite, da pride.

Časi se preminjajo — morda jako urno.

Doba je, da se moramo braniti sami, ker nas ne branijo oni, katerih dolžnost bi bila, nas braniti. Zato pa nam ne štejte v izdajstvo, kar ukrenemo v tej tužni dobi v obrambo svoje narodnosti!

Mi se sami borimo za narodnost svojo! Državi pa ne treba drugega, nego da se, oprta na vse svoje narode, razvija in ohrani.

Pred vsem pa najjemlje v poštev, da avstrijski Slovan hoče živeti. Zatorej mu je braniti svoj narod brez škode za državo.

In kako delate vi nasprotna gospoda?!

Vi branite italijanstvo v Avstriji, ne branite, marveč širite italijanstvo v Avstriji — iz katerega namena? To Vi jako dobro znate, a tudi mi! Kakov pomen ima italijansko radikalstvo v Avstriji? Kakoršnega avstrijanstvo v — Italiji! Razumete pač to?

Pri nas v Avstriji so čudni odnošaji. Dasi smo ustavna država, vendar so naše življenje ne giblje po političkih in parlamentarnih načelih; ampak boji za narodne koristi prevladujejo — in tudi zastrupljajo — vso našo javnost. Razložek bil bi le-ta, da se avstrijski Slovani borimo za narodno ekzistencijo, naši nasprotniki pa za narodno nadvladje. In zato vidimo v boji: narodnost proti narodnosti.

Se-li toraj sme nazivati protidržavno, kar se dogaja v obrambo našega naroda? To pa je gotovo, da so politični pojavi mej našimi nasprotniki Avstriji mnogo bolj škodljivi, nego-li naši!

A njim se dovoli vse! Zakaj? Morda je imenitnim krogom italijanski jezik bolj simpatičen nego slovenski in da so iz

zadatje. Dan posvečenja imenovane cerkve se je že bližal, ali o naročenih slikah ni od nikoder ne duha ne sluha. Naposled prime ondodni svečenik našega slikarja z vso silo, na kar se poslednji vzdrami iz olimpske svoje malomarnosti. In pograbitvi pripravljeno platno in slikarsko orodje svoje, plane z junaško ognjevitostjo na delo. Prišel sem baš isti večer k njemu na stanovanje v hotel „pri Maliču.“

„Na! Postavi se sem-le!“ zavpije nad menoj, pomolivši mi prej omenjeno svetilko-odsevalko. In kakor bi gorelo pod njim, začel je švigati z risalnim ogljem po razpetem platnu gori in doli: kakor bi pihnil bila sta obrisana sv. Kozma in Damjan z vsemi atributi. Pa, ker mu njiju pozitura ni ugajala, zbrisal je takoj ves obris z ruto, in velevši mi strastno: „Stopi na drugo plat!“ narisal je imenovana brata-svetnika v naopačnem položju. Toda, tudi zdaj ni bil zadovoljen z njima: mahnil je preko njiju, vpihnil luč, rekši: „Danes mi ne gre delo od rok: pojdiva k Ani na čašo Dolenjca!“ In bil je isti večer uprav židane volje, poređen in nagajiv, da se mu je čudilo vso omizje. Ko je kazalec na Auerjevi uri že lezel navzdol, ostavil sem ga v družbi veselih prijateljev, prepeva-jočega znano vinopivno legendo dolenjsko: „En starček je živel v vinskih gorah“.

obzira do „romantičnega“ jezika Slovanu krivični?

Je-li „bona sera“ lepše nego „dober večer“? Gospodi se tako dozdeva — ergo! —

Toraj — bodimo odkritosrčni!

Ako ste dobri „Avstrijci“ — dajte, učite se „za zabavo“ i vi slovenskega jezika, kakor menda zahtevate; da se učijo naši otroci „za zabavo“ vašega jezika! A ne čujemo, da bi se Irredentovec učil slovenskemu jeziku — ergo: pojte, pojtel! Pustite fraze, govorimo rajše resnico: vi se borite za neopravičeno nadvladje, torej za krivico, mi pa se borimo za svoj obstanek. Kolik razložek!

Ne sumničite nas torej, ne tirajte brez potrebe na povrže naših Spinčičev, da bi slepili svet, ampak pripoznajte le resnico: da ste i vi narodnjaki kakor smo mi, da pa ste že prekoračili najvišji klin v lestvic onega, kar je pripuščeno po božjih in človeških zakonih, dočim mi še stojimo na najnižjem klinu, in niti ne mislimo na to, da bi kedaj prekoračili meje mejsebojnih pravic.

Taka je resnica — vse drugo je hinavščina in sleparija.

Interpelacija

poslanca doktorja Gregorčiča, Nabergoja, Alfreda grofa Coroninija in tovarišev radi pisave slovenskih krajevnih in osebnih imen po Primorskem.

(V seji posl. zbornice dne 19. julija 1892.)

Zbok nepoznanja v deželi navadnega slovenskega jezika se strani javnih funkcijonarjev v prejšnjih stoletjih pisale so se krajevna in osebna imena po latinskem pravopisu, pačila so se po pravilih italijanskega jezika ali so se prevajala na italijanski.

Trajni napredek v poznanju slovenskega jezika je provzročil, da so se v poslednjih petdesetih letih slovenska krajevna in osebna imena po Primorskem počela pisati čemdalje bolj pogosto v njih pravi obliki, namreč po slovenskem pravopisu in brez pačenja, tako, da so v tej pravni obliki poznana in navadna mej ljudstvom.

Cesarski uradi jemali so v prejšnjih desetletjih ozir na napredujoči razvoj slovenskega jezika ter so si prisvojili slovensko pisavo slovenskih krajevnih in osebnih imen. V poslednjem času povra-đajo se pa pogosto v orožnico (Rüstammer)

A glejte: ko drugi dan proti večeru pogledam v njegov atelije, dobim genijalnega našega Jurija, vglobljenega v svojo sliko, — dovršeno malodane do poslednje poteze . . .

„Koliko pa je že ura?“ vpraša me, vzdramši se o mojem vstopu iz umeteljniške svoje zamaknenosti. In ko mu povem, da je kmalu sedma ura zvečer, vsklikne osupel:

„Kaj sedma ura zvečer! Saj še danes nisem niti — za jutrkoval!“

In z živahno zgovornostjo mi je pravil na to, da je prišel domov, ko je solnce vstajalo baš izza Golovca ter da se je lotil takoj slikanja, ob katerem da je pozabil na ves svet okolo sebe in tudi na sebe samega. Na takšen način je takrat izvršil tudi ostali dve sliki: sv. tri kralje in devico Marijo-pomagalko za navedeno cerkev.

Da, Jurij Šubic je bil pravi slikarski genij po milosti božji, od katerega bi se mogli nadejati še mnogo umeteljniških del. In kot povsem genijalen umeteljnik on ni imel petrebne potrepljivosti za tesno-obkvrjene miniaturne sličice, temveč smeli njegov kist je bil namenjen za svobodni polet na polji širokomejnih dekorativnih slik, t. j. razsežnih podob in prizorov iz starovečne mitologije, kakor tudi iz po-

srednjoveškega pačenja slovenskih krajevnih imen, v veliko veselje one ultra-narodne stranke, koja stremi po tem, da bi iz italijanske pisave krajevnih imen dokazala ukupnost avstrijskega Primorja z apeninskim poluotokom.

Nov dokaz za našo trditev nam podaja „Popolni popis krajev, v državnem zboru zastopanih kraljestev in dežela po podatkih ljudskega štetja z dne 31. decembra 1890.“, koji popis je nedavno izdala c. k. statistička osrednja komisija. Teško da je v poslednjem stoletju izšla kaka italijanska pisava za kako slovensko krajevno ime, da ne bi se našla v tem „popisu krajev“.

Ta „popis krajev“ z leta 1892. kaže nam v primeri s „popisom krajev“ z leta 1882. velik napredek v pollaščevanju slovenskih krajevnih imen. Tako ste si za Trebič in Padrič vsprejeli po „Progressovi“ stranki patronizovani obliki: Trebiciano in Padriciano; za Podgoro, Starogoro in Rosenberg pa v uredništvu „Corriere di Gorizia“ sfabrikovana imena Piedimonte, Montevecchio in Valdirosa, vlic temu, da je oficijelna poraba imena Piedimonte za Podgoro prepovedana od c. k. namestništva v Trstu.

V „popisu krajev“ z leta 1892. čitati je nadalje mej drugimi nastopne italijanske oblike za slovenska krajevna imena, kojih ni najti v „popisu krajev“ z leta 1882:

Padriciano, Trebiciano, Valdirosa, Montevecchio, Auzza, Kan, Lom di canale, Descla, S. Andrea, Biglia, Raccogliano, Chiapovano, Ch. inferiore, Ch. superiore, Prebacina, S. Floriano, Cosana, Crasna, S. Martino, Vedrigiano, Vipulzano, Vignovico, Oppachiasella, Novavilla, S. Pietro, Piedimonte, S. Mauro, Peoma, Gabria (Sov.), Rubbia, Vertoza, Sanpasso, Otteglano, Vitujle, Solcano, Bucovizza, Vogherasca, Cernizza, Batuglia, Aidussina, S. Croce (Ajđ.), Locavir, Otelza, Fleana, S. Lorenzo, Brizza, S. Lorenzo di Nebola, Salimbergo, Sonesenchia, S. Pelagio, Corgnale, St. Kanzian, Varea, Cosina, Sgonico (Zgoniko), Saga, Serpenizza, Soza, Plezzo, Circhina, Buccova, Recca, Bergogna, Creda, Caporetto, Libussina, Ursina, Idria di Baza, Lom di Tolmino, Pechina, Tolmino, Lubino, Polubino, Sottolmino, Volsano, Sebasotto.

Mimo teh je najti še nastopne oblike za slovenske kraje, ki so bili že v popisu z leta 1882:

Banne, Barcola, Basovizza, Guardiella, Contovello, S. Croce, Longera, Opchina, Prosecco, Servola, Bainsizza, S. Lorenzo, B. S. Spirito, Canale, Idria di Canale,

svetne ali cerkvene zgodovine. In baš zbok tega bi mu jaz bil privoščil, da bi še bil živel vsaj dvoje, troje let, kajti v graščini prijatelja Keessa, ki ga je bil povabil k sebi, malo tednov pred smrtjo, imel bi slikati strop velike dvorane, obsegajoče 80 štirjaskih sežnjev. Ondu bi pregenijalni naš umeteljnik mogel svobodno razprostrti peruti divne svoje domišljije, ne da bi se mu bilo treba ozirati na tesnosrčne pomisleke malenkostnih razmer! . . .

O Juriju Šubicu, o njegovem delovanju, ponašanju in mišljenju mogel bi vam pripovedovati vso noč do jutranje zore, kajti preživel sem z njim mnogokatero preveselo uro, dá, često sem prebil v razkošni njegovi družbi po cele noči; toda, kakor vidim prekoračil sem že davno meje izvoljenega si predavanja. Le to mi še dovolite pripomniti: Da-si je Jurij Šubic umrl za polovico svojega živobitja prerano — živel je ipak dalje ter tudi več užil in storil za nesmrtnost svojo, negoli marsikater sedemdesetleten vsakdanjež, kajti on je delal in se radoval življenja takorekoč vsa leta svoje dobe — zdržema noč in dan, dočim poslednji najmanje štirideset let brezsmoternega svojega životarenja prespi, ostala leta pa potratil v ničemurni borbi za obstanek. —

(Dalje prih.)

Lom di Canale, Ronzina, Podsabotino, Ranziano, Gradiscutta, Savogna, Gargaro, Quisca, Merna, Tribussa, Gabria (Ajđ.), Bigliana, Dobra, Dornovico, Brizza, Bre-sovico, Claunico, Colobrida, Cosbana, Lon-zano, Mernico, Nebola, Nosna, Scriò, Senico, Slapnico, Vercogliis, Doberdó, Duino, Jamiano, Modeazza, Prapetna del monte, S. Lucia, Sedula, Luiko.

(Konec prih.)

Politični pregled.

Notranje dežela.

Njeg. Veličanstvo je potrdilo zakon o prometnih napravah Dunajskih. Za te naprave je dosedaj določen najvišji prispevek od strani države na 41.000.000 glđ. Dela, ki se imajo izvršiti, se nastopna: glavne železnice, zbiralni kanali, preustroj dunajskega kanala v zimsko pristanišče in uravnava Dunajščice. Iz mej teh naprav donasale bodo nekoliko — a izvestno ne toliko, kolikor se nadejajo — le mestne železnice, vse druge stroške je smatrati kot fond perdu.

Grof Taaffe je popolnoma okreval in je pri najboljšem zdravju. Toliko v tolažbo vsem onim, ki vidijo v sedanjem sistemu vrhunec — jednakopravnosti.

Strokovni vojaški list „Reichswehr“ javlja, da odstopi v kratkem vojni minister baron Bauer. Naslednik da mu bode F. Z. M. Josip Reicher.

O novi valuti priobčil je „Slov. Svet“ jako zanimiv članek, iz katerega navajamo tu nekoliko glavnih misli. Uveli so zlato veljavo, a jedinico zlata so določili po posebnem razmerju k francoskemu franku. Po tem razmerju bode imela naša „krona“ stalno veljavo; prvi pogoj pa je ta, da imajo narodi trdo zaupanje, da dobe plačilo v zlatih kronah, ko bi hoteli menjati drugovrstni denar. Da se bode rabil tudi srebrni denar poleg zlatega z merilom zlate korone, to ne bi bilo nič hudega, a slabo je to — pravi omenjeni list — da bode naš srebrni denar, ki se bode koval v nadomeščenje zlate korone, obsejal premalo srebra v razmerju zlate korone. S tem prihrani država res nekoliko milijonov; a kaj de to, ko tak premalo vredni srebrni denar nasprotuje uprav glavni nameri te velikanske gospodarske akcije: solidnosti in stalnosti denarja. Uvedenje zlate veljave je samo na sebi hvalevredno, a neizogibna potreba je, da si res preskrbimo potrebno vsoto zlatega denarja. Če pa popolnujemo zlati denar se srebrnim, je pa absolutno potrebno, da uživa ta srebrni denar zaupanje; zaupanje pa uživa le tedaj, ako njega nominalna veljava vsaj približno odgovarja odgovarjajočim zlatim komadom. S kratka: srebrna korona bi morala obsežati več srebra, nego ga jej odmerijo pri kovanju. Sicer trpi kredit.

Govoreč o uredbi avstro-ogerske banke pravi ta list, da bi se denarni sistem moral zasnovati tako, da bi bil nezavisen od državnega kredita. Občinstvo naj bi se povsem ločilo od države in denarni sistem naj bi bil osnova sama za-se. Taka osnova bi ugajala popolnem, ker se ne bi opirala na kake listine ali bankovce in tudi ne na kovane denarje, kateri bi obsežali preveč nedragocenih primesij. Denarni sistem mora imeti svojo vnanjo veljavo v svojih lastnih zakladih, v svojih lastnih komadih, kovanih iz dragocenih kovin, in tej veljavi mora odgovarjati notranja vrednot. Pri novi valuti je po takem za sedaj dobro le jedno: zlato merilo; vse drugo je nedostatno in nepopolno. V začetku bodedo torej malo na boljšem. In s tem bodo združeni tudi stroški, ker bode moralo cesarstvo na posodo vzeti nekaj sto milijonov zlatega denarja. Pri tem pa bodedo posebno hudo prizadeti mi v tostranski polovici, kajti mi bodedo morali plačevati 70% obresti, Ogri pa samo 30%.

Nova valuta bode pa imela za najbrže slabe posledice tudi v politi-

škem pogledu: nemška levica je umela pri tem kovati tudi političko zlato. „Slovanski Svet“ graja tudi latinski tekat na novih denarjih. S tem se slovansko prebivalstvo ponižuje na nižje stopinje, nego pri divjakih, kateri dobivajo n. pr. od Francozov denar v svojem jeziku. Obžalovati je tudi, da se slovanski narodi niso zjediniili mej seboj za skupna in jednota imena pojedinih denarnih komadov. Uvedenje nove valute razkrilo je zopet nadmoč madjarskega upliva, moč duvalizma, upliv kapitalistiške stranke ter onemoglost slovanskih zastopnikov v osrednjem parlamentu, v katerem ne odločujejo poslanci, ampak vlada. „Slov. Svet“ zaključuje:

Dokler nasproti takemu sistemu in položaju ostajajo v državnem zboru, je korektno jedino postopanje mladočeške stranke, katera skuša s strokovno znanostjo zboljšati in popraviti, kolikor možno, v tem ko pa pri glasovanju odteguje svoje glasove. Takó je bilo slovanskim, torej tudi slovanskim poslancem ukreniti jo tudi pri glasovanju ob denarnih vladnih predlogah. Vsako drugo postopanje je pravih slovanskih zastopnikov nedostojno, je ta moralna odgovornost večja nego vsi dobički oportunističke politike.

Trgovinskim ministrom Ogrskim je imenovan Lukacs.

Z ozirom na srečni izid volitev na Angleškem odposlali so vseučilišniki Zagrebški nastopno brzojavko Gladstoneu: „Hrvatska vseučilišna mladina Zagrebška šteje se srečno, častitati v imenu svojega naroda branitelju slabotnih in pravice, herosu svobode.“ Tudi časnikarji Beligranski so brzojavili Gladstoneu.

Vnanje države.

Mejnarodna mirovna konferencija (parlamentariška) bode zborovala letos v Bernu in sicer od 28. do 30. avgusta. Tudi k letošnjemu zborovanju oglasilo se je več avstrijskih poslancev, mej temi baje slovenska poslanca Naberger in Vošnjak.

Kolera na Ruskem menda že ponehuje in upati je, da nas Bog obvaruje te grozne šibe.

Ruskemu ministru vnanjih zadev, Giersu, slabša se zdravje dan na dan, tako, da so njega svojci v velikih skrbeh.

Odnosaji mej Francijo in Italijo se boljšajo, kar je kolikor toliko posledica isidu angleških volitev. Ko pride italijanski kalj v mesecu avgustu v Genovo, pozdravilo ga bode tam francosko brodogoj.

Anarhističko gibanje na Francoskem se širi. Redarstvo je zopet pozaprlo več anarhistov različnih narodnosti.

Različne vesti.

Poroka. Včeraj je bila na Dunaju poroka komtese Marije Rajnere Waidbeck, hčere pokojnega nadvojvode Henrika, z grofom Lučesi-Pali, sinom vojvode della Grazia.

Družbe sv. Cirila in Metoda VII. velika skupščina je jutri v Postojini. Sad vsestranskega zanimanja za to družbo, izvirajočega iz tolažilnega spoznanja, da si moramo pomagati sami, ker nam drugi pomagati ne bodo, je ta: da se naša prekrasna družba bujno razcvita v poslednjem času. Dan na dan raste zanimanje nam je tudi porok, da pohite jutri v Postojino v obilnem številu slovenski sinovi od vseh slovenskih pokrajin, da se tam posvetujejo, kako bi se mogli še bolj pospeševati plemeniti nameni plemenite družbe naše. Podpiranje in pospeševanje družbe sv. Cirila in Metoda bode vsakemu Slovencu mej prvimi narodnimi dolžnostimi.

Ako jutranja velika skupščina vsestransko utrdi to spoznanje, doseгла je svoj namen. Ker je družbi načelno navodilo — javna pravica; in ker je

oni, ki kraljuje nad oblaki, vrhni zaščitnik pravice, navdaja nas danes presladka zavest, da samo nebo rosi svoj blagoslov na našo družbo, našo čuvarico nežne mladine. Srčen pozdrav vsem zborovateljem!

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda imelo je svojo sejo dne 15. julija. V tej seji je ukrenilo na podlagi poročil Tržaškega načelnštva, da se z bodočim semestrom družbina šola pri sv. Jakobu pomnoži s paralelko za 1. razred, ker je število učencev za jedno sobo preobilo. Razpišeta se dve učiteljski službi pri sv. Jakobu; za jedno mesto se nastavi učiteljica, da bo poučevala tudi v ročnih delih. Za novo osnovano zabavišče na Greti pri Trstu je imenovana otroška vrtnarica gospica Margareta Podkrajšek.

Za Cirilo-Metodijski dar nabralo se je dne 24. t. m. o priliki izleta sv. Ivanskih tamburašev v Bazovico pri g. Urbančiču 7 gld. 10 kr. Po nasvetu nekega gospoda se je nabralo še enkrat po noviču ter nabralo 2 gld. 62 kr. **Skupaj do zdaj 149 gld. 22 kr. in 10 Ital. lir.**

Izlet v Dekani. Izletniki se zbirajo ob 1. uri popoldne v društvenih prostorih „Tržaškega Sokola“, od koder se odpeljejo točno ob 2. uri popoldne. Kdor se želi udeležiti tega izleta, naj se prijavi do danes zvečer pri g. Juliju Mikoti v Dolencovi tiskarni, ali pa pri odboru „Sokola“. (Via Valdirivo št. 19). Izletniki, ki se niso prijavili do danes zvečer, skrbeti morajo sami za vozove.

Iz Trsta se nam piše: Pisalo in govorilo se je poslednji čas prav veliko o drž. poslancu g. Spinčiču. Učenih in zgovornih zagovornikov imel je in ima jih po pravici dosti; a vendar med te učene doktorje vmešam se tudi jaz se svojo skromno besedo, a tehtnim dokazom.

V politiko se jaz ne mešam, ker je ne umem mnogo in ker — no, ker politika ni za me, vendar se pa čudim, ker berem in zopet berem v zadnji številki „Edinosti“ sledeče besede: „kdor nam govori o nasprotstvu Spinčiča do Slovencev . . .“

Torej govori nekdo, ali morda več njih celó iz naroda našega o takem nasprotstvu? Kar govore inorodci, to meni malo mari; tem bolj pa mi je do tega, da mislijo kaj takega sorojaki moji, za katere se Spinčič bojuje in za katere je storil že toliko! Vporabim tu samo eno vrsto čislane lista njegovega, pisanega mi o neki priliki dne 12. III. 1891.

„Ko bode imel naš narod — slovenski ali hrvatski, to je meni vse jedno — mnogo“ — — — dalje ne smem, ker je list prelaskav.

Razven tega je pa ponavljal v družbi on in drugi njegovi večkrat: „Jaz se odpovem danes svojemu Hrvatstvu in sem Slovenec, ako vem, da nam je tako pomagano, ako vem, da bi bili kot Slovenci srenejši.“

Kaj bi bilo treba, da piše, ali govori meni nasproti drugače nego misli, ko ga nisem nikdar vprašala po tem?

Upam, da mi g. profesor blagovoljno oprostí, ker sem se poslužila in razglasila besede, ki je pisal v privatnem pismu, a morala sem, ker me je preveč jezila krivica, ki se dela od naše strani velezasluznemu g. profesorju Spinčiču. Ponavljam, da nisem pisala tega Spinčiču v zagovor — tega mu ni treba in od mene celó ne — a pisala sem iz ljubezni do resnice. Meni naj g. profesor oprostí blagovoljno, njim pa naj reče: „O Bog, odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo!“

Marica.

Politika v cerkvi. Znani bogatin De Seppi hoče napraviti ustanovo, koje dohodki naj bi se uporabljali v ta namen, da se v novi VI. župni cerkvi v Rocolu vsaki dan služi sveta maša. Mašo bi pa smeli darovati samo italijanski svečeniki. A v italijanskih listih čitamo, da njegova prevzvišenost, vladika tržaški, noče pritrđiti temu pogoju, zahtevajoč, da mašo darujejo vsi duhovni po

vrti. Zbok tega da se je gosp. De Seppi obrnil do očetov kapucinov — ki so sami Italijani — s prošnjo, da bi oni hodili vsaki dan darovati sveto mašo v župno cerkev v Rocolu. Naš „Mattino“ se pa boji, da tudi v to ne privoli vladika tržaški. V tem svojem strahu naslikal je ta vrlina g. De Seppiju alternativo: ali odpovedati se maši — v katerem slučaju naj bi daroval namerovano svoto „Legi Nazionale“, kar bi bilo izvestno z zelo ljubo našemu „Mattinu“ — ali pa dozvoliti, da ustanovo po devetih desetinah izkoristujejo slovenski in hrvatski duhovniki. — Ta dogodek naj služi v pojasnilo snovateljem novega katoliškega društva — v pojasnilo, da italijansk konservativci ni za las manji narodni fanatik, kakor je laški liberalci.

Taki so in taki ostanejo. Kakor je že od nekđaj navada pri častiti „Adri“, zahajala je tudi preteklo nedeljo svojega polemiskega konja, napisavši nam svoj običajni tedenjski pregled. To pot se je obrnila nje polemiska ost — izjemoma — proti talijanskim listom tržaškim. Razvnelo pa jo je to, da so tržaški listi zagnali hrup proti temu, da so v nekeji restavraciji v Barkovljah znani glumači peli nemški, češ, da tako nemško petje žali — deželni italijanski jezik. „L'Adria“ povprašuje vsa začudjena, kako da je neki mogoče, da bi nemško petje v Barkovljah žalilo deželni jezik italijanski? Vsaj v Barkovljah italijanski jezik — tako vsikliko „L'Adria“ — ni deželni jezik, ampak — neki drugi. Neki drugi? Tega nam pa noče razkriti vrla „Adria“, kateri je ta neki drugi jezik? I, zakaj pa ne? No mi smo jo že pogodili in vam povemo na uho: le zato, ker ni hotela povedati, da so Barkovlje slovensko selo. Taki so naši oficijozni in poluoficijozni listi: svet naj le misli, če hoče, da je okolica kineška, le tega naj ne izve, da je slovenska.

Proti koleri. Deželni zdravstveni svet je imel dne 23. t. m. svojo sejo, katere se je udeležil tudi mestni fizik dr. Costantini. Poslednji je poročal, da je mestni magistrat ukrenil vse potrebno proti tej grozni bolezni. Preiskujejo se stanovanja po mestih ter vodnjaki. Vodnjake, v kojih so našli slabo vodo, so dali zapreti. Trgi — osobito pa ribji trg — so nadzorujejo strogo. Gleda se na snago v stranišnih po gostilnah in hotelih; skrbi se za desinfekcijo onih mest, kjer stojijo izvožeki. Ptujci, došli iz sumnih krajev, podvrženi so petdnevemu zdravniškemu nadzorstvu. Njih umazano perilo se desinfikuje ter hrani posebej.

Vodovod. Južna železnica je uložila utok proti razsodbi deželne vlade Kranjske, zadevajoči napravo nabiralnika vode pri Zgornjih Vremah za namerovani vodovod v mesto tržaško, katera razsodba je bila, kakor smo že javili svojedobuó, ugodna za naše mesto.

Iz Sežane se nam piše: Dne 3. avgusta vršita se koncert in veliki ples ženske podružnice društva rudečega križa, katere veselice čisti dohodek je namenjen navedenemu društvu. Svirala bode godba 87. pešpolka, sedaj nastanjenega v Sežani. Veselice se udeleže tudi častniki istega polka korporativno. Kakor čujemo izdajala se bodo vabila tudi v slovenskem jeziku. Tako je prav! Vsaj to menda ni nupatrijotično, ako javno in pri vsaki priliki pripoznavamo svoj materini jezik — ki je pripoznan tudi v državi; pač pa se vsikdar klanjamo principu avstrijskemu, ki ne pozna razlike mej narodnostimi, v državi ravnopravnimi.

Damam sežanskim pa častitamo na dvojnó patrijotičnem óinu.

(Nadejamo se, da se rodoljubne dame Sežanske skoro spomnijo tudi naše družbe sv. Cirila in Metoda, sebi v čast, naši mladini v korist. Op. ured.)

Od sv. Ivana pri Trstu se nam piše: V nedeljo dno 31. t. m. bral bode pri nas novomašnik g. Jožef Skalsky svojo prvo sv. mašo ob 9. uri zjutraj. Ker je g. novomašnik izmej onih navdušenih

Čehov, kateri so zapustili svoje bogato kraljestvo Češko, ter polni svetega navdušenja žrtvovali vso, da koristijo našemu, vsestransko zatiranemu slovenskemu narodu, upamo, da se bodo g. novomašnik čutil popolnoma mej svojimi brati.

Od sv. Ivana se nam piše: Žalostno je, da se je tudi mej našim, dosečaj nepokvarjenem narodom jela širiti grda razvada: ženskemu spolu pisariti grda, lažnjiva, brezimna pisma. Nek neolikaneec se je nedavno odlikoval s tem, da je pisal brezimna pisma dvema gospodičinama: jedni šaljivo, drugi grdo, razšaljivo. Zbok tega pisma se je sumničila neka čisto nedolžna oseba, vsled česar je nastalo veliko neprijetnostij in nemira. Mimo tega pa trpi nek tukajšnji narodni zavod. Torej ni zadosti, da trpe privatne osebe, še narodnost mora pri tem trpeti. Upamo, da se nam posreči, zasačiti dotičnega pisuna. —

Resnicoljubni narodnjaki.

S Koperščine se nam piše: Pomjanecpristaš Lahov, že spet na sodbi. Še ni Mohamed končal svoje obžalovanje, da sta v zapor obsojena dva „odlična“ prvaka laška, stebra lahonških arditcev, že je zopet jednega doletela zaslužena kazen. Koperska gospóda je seveda poparjena vsled tega; tista gospóda, ki uboge kmete lovi po cestah ter jih hujska proti duhovnom, da naj le tožijo in krivo pričajo, češ, vsaj se lahko priseže, kakor hoče. Tako se je faktično godilo pred vrati koperskega sodišča. Ubogi kmetje so jim verjeli, a sedaj se morajo pokoriti in se bodo morali še.

Dne 11. t. m. prejel je neki znani lahonček pred tržaškim deželnim sodiščem tri mesece, a temu jih bode sledilo še mnogo, kakor se čuje. To je sad tiste popačenosti, koje vcepljajo v ljudstvo naši nasprotniki. To je naravna posledica, ako je sveđer v družinah na dnevnem redu kletvina mesto molitve. Take so posledice, ako očetje trde „Pelagijanske verske zmote“ cele pred svojim lastnim župnikom. Ker jih pa gosp. župnik navadno ošteje, kakor zaslužijo, pa ga obrekujejo, kolikor morejo. To pa seveda toliko briga gosp. župnika, kakor lanski sneg. Kaj čuda, da otroci potem zvižgajo po cestah za duhovniki ter se jim pačijo, kakor se je nedavno dogodilo župniku iz Marezig, ko je došel v Pomjan po opravih. Žvižgali so celo taki, kojim je boter neki župnik tržaške okolice. Kdor nima vere, in ne živi po veri, ta je podvržen vsem hudobijam. Zato se prav nič ne čudimo, da pridejo ljudje pred kriminal. Da bi tako ne bilo! Ali bati se je, da bodo sledili tudi drugi. Lepo veselje in čast delaje taki otroci dobremu botru. Pa kaj pomore?!

Opazevalec.

Telefonska zveza mej Dunajem in

Tratom je dodelana do Maribora.

„Slovanskega Sveta“ št. 14. je izšla z sledečim programom: „Usurpacija strank gospodovalnih narodnostij v Avstro-Ogerski“. — „Nova valuta“. — „O kritiki dr. Mahničiča“. — „Iz govora Eim-ovega o valuti“. — „Фирдусий и дєрвиль“ — izvirnik z latinico in cirilico in prevod v ruski jezik. — „Ruske državne železnice in njih dohodnost“. — „Ruska drobitnice“. — „Ogled po slovanskem svetu“. — Književnost“.

Domači oglasi.

Društvena krčma

Rojanskega posojilnega in konsumnega društva, poprej Pertotova, priporoča se najtopleje slavnemu občinstvu. Točijo se vedno izborna domača okoličanska vina. Cl.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni, št. 1. trgovina z mnogovrstnim lesnim, železnim in lončnim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. itd. Cl.

Gostilna „Štoka“ staroznana pod imenom „Belladonna“, poleg kavarne „Fabris“, priporoča se Slovincem v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina, istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino na debelo, tako mešanom, kakor na deželo. Cl.

Tiskarna „Dolenc“ (narodni zavod v Trstu), Piazza del Duomo št. 2, izvršuje vsakovrstna tiskarska po ugodnih cenah. Imamo na prodaj knjigo „Kmetijsko berilo“ za nadaljevalne točaje in gospodarjem v pouk. Mehko vezana stane 45 kr., trdo vezana 65 s poštnino vred. Cl.

Anton Počkaj, na voglu ulice Ghenga in Cecilia, toči izvrstno domače žganje; v tabakarni svoji — ista hiša — pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske poštne tiskalice. Cl.

Anton Krajcer, Piazza Bariera vecchia, chia, pekarija in trgovina z različnimi jestvinami: moko, rižem, oljem, kavo itd. Priporoča se najudaneje slavnemu občinstvu. Cl.

U. Mrevlja, Via Belvedere št. 19. Priporoča slav. občinstvu vsake vrste moko, otrobov, turšice, ovsa in raznega kruha po najnižjih cenah. Cl.

Gostilna „Alla Croce di Malta“ Via Valdirivo št. 19 (poleg Piazza della Zonta) priporoča se najtopleje tržaškim Slovincem in na deželi. Toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna jedila. Za obilni obisk prosil gostilničar Covacich. Cl.

Hotel in restavrant Sišković prav bliži postaje Hrpelje-Kozina ima jako lep razgled v visokosti 490 metrov nad morjem; oskrbljen je izborno z vsem potrebnim; na razpolago so krasno opravljene sobe za poletno bivanje; kuhinja in pijače izborne, cene nizke. Voznina po železnici stane samo 20 kr. 16-26

Mlekarna Frana Gržine iz št. Petra na Notranjskem (Via Campanillo v hiši Jakoba Brunnerja št. 3 (Piazza Ponterosso)). Po dvakrat na dan frišno opresno mleko po 12 kr. liter neposredno iz št. Petra, sveža (frišna) smetana. Na zahtevanje posneto mleko po 4 kr. liter, toda le v množini najmanj 25 litrov. Cl.

Ernest Pegan (naslednik A. Pipana) na oglu Via Torrente in Ponte della Fabra, priporoča svojo trgovino z moko in raznimi domačimi pridelki, zlasti pa svojo bogato zalogo kolonijalnega blaga. Cene so neverjetno nizke, postrežba vestna in nagla. Cl.

Gostilna „Alla Vittoria“ Petra Muscheka, v ulici Sorgente (blizu tehtnice Rosada) toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna jedila. Prenočišča neverjetno v ceno. Cl.

Karol Colja, žganjarija in tobakarna v ulici Via Arcata, nasproti hiše Cacia, prodaja domače žganje vsake vrste in siropove pijače, „pasareto“ in sitono. Prodaja tudi pijačo kot sredstvo proti koleri, prirejeno iz samih trav in lekarij.

Vekoslav Moder, pekovski mojster „Piazza Caserma“, se priporoča slav. občinstvu. — Prodaja vseh vrst kruha, slašče, čokolade, vseh vrst moko itd. po najnižjih cenah. Cl.

Franjo Delak Piazzetta Cordarioli št. 3 blizu novega trga, prodaja izvrstne jestvine: kavo, sladkor, riž, olje, čokolado, kakao — po najnižjih cenah.

Anton Lampe, naslednik Jakob Hočevarja, Via Bariera vecchia št. 17 pekovski mojster, priporoča kruh vseh vrst, moko, riž, sočivje, fino moravsko maslo itd. Cl.

Andrej Kalan, čevljar v ulici Caserma, priporoča se najtopleje slovenskemu občinstvu. Najelegantnejše ter solidno delo in točna postrežba. Cl.

Ivan Kanobel, nasproti velike vojarske hiše, priporoča svojo zalogo z mnogovrstnim jedilnim in drugim blagom; razpošilja tudi na debelo v množinah od 5 kil. naprej po najnižji ceni.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici „Caserma“, glavni shajališči tržaških Slovincov vseh stanov. Na razpolago časopisi v raznih slovanskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilni obisk se priporoča Anton Šorli, kavarnar. Cl.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via Nuova, opozarjata zasebnike, krčmarje in č. duhovščino na svojo zalogo porcelanskega, steklenega, lončenega in železnega blaga, podob in kipov v okrašenju grobnih spomenikov. Cl.

Josip Kocjančič, Via Bariera vecchia št. 19, trgovina z mešanim blagom, moko, kavo, rižem in raznovrstnimi domačimi in vnanjimi pridelki. Cl.

Ivan Prelog priporoča svoji trgovini v Via del Bosco št. 2 (uhod na trgu stare mitnice, Piazza Bariera vecchia) in v ulici Molina a vento št. 3. Prodaja različno mešano blago, moko, kavo, riž in razno vrste domače in vnanje pridelke. C.

Ivan Umek, čevljarjski mojster, Via Romanova št. 6, priporoča se slavnemu občinstvu v vsa v njega stroko s adajoča dela. — Solidno delo, — hitra postrežba — nizke cene. 60--49

Petroleum po 12 kr. liter se dobiva v prodajalnici Artura Fazzini, Via Stadion št. 22. — Telefon 519. 6-20

Kina-železna esenca proti boleznim v želodcu in na živcih, kakor tudi za krepitev krvi. Steklenica 70 kr. — Marijine kričistilne krogljice, tudi čistiven lek. Škatljica 20 kr., 6 škatljice 1 gld. Lekarna Franzoni, Via S. Antonio nuovo 5, poleg cerkve. Zaloga vsa-8-7 koršnih zdravil.

Drogerija Arturo Fazzini v Trstu Ulica Stadion 22 — Telefon 519. Velika izber mineralnih vod, zmlatih oljnatih barv najfinijih vrst; rdeče, rumene, zelene, višnjeve in črne po 28 novč. kilo. Svinčnata belilo po 32 novč. kilo. Cinkovo belilo najfinije po 40 novč. kilo. Razum tega velika izber barv na vodo in čopičev vsake vrste ter po cenah, s kojimi ni mogoče konkurirati. — Zaloga glasovitoga krepila od Kwizde (Korneuburger Viehnährpulver) za živino. Zaloga mirodij, barv, zdravil; zalogo žvepla in modre galice za rabo pri trtah. Naročniki morejo brezplačno uporabljati telefon. 6-50

Spomladansko zdravljenje najboljšje je s čajem iz tavčentroz (milefiori). kri čisteže in neprekoaljivo sredstvo zoper palenje v želodcu, hemoroidalne bolezni itd. — Zavitek z navodom, za 12 dni zdravljenja, stane 50 kr., a pošto 5 kr. več. Čuvati se je ponarejenja zdravila. Dobiva se v odlikovani lekarni 52-100 PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg. Poštne pošiljave izvršujejo se neutogoma.

DROGERIJA na debelo in drobno **G. B. ANGELI** TRST 8-12 Corso, Piazza della Legna št., 1. Odlikovana tovarna čopičev. Velika zaloga oljnatih barv, lastni izdelek. Lak za kočije, z Angleškega, iz Francije Nemčije itd. Velika zaloga finih barv, (in tubetti) za slikarje, po ugodnih cenah. Lesk za parkete in pode. **MINERALNE VODE** iz najbolj znanih vreleav kakor tudi romanjsko žveplo za žvepljanje trt.

LEKARNA A. KELLER ex Rondolini, utemeljena v letu 1769. TRST, Via Riborgo br 13. Razprodaje sledeče posebnosti: Glasovite in prave flaštre iz Brešije, železo-Mallesi. Navadno ribje olje; isto olje z jodom in železom. Elikzir Cocca, okrepljajoči in prebavljajoči. Elikzir China proti mrz icl. Anatarinsko vodo za usta. Obée poznano vodo katrama in vbrizgavanja katrama. Zmes proti tajnim beleznim. Ekstrakt Tamarinda z Antilov. Vino s Chino okrepljajoče zelodec kakor Marsala. Prašek za zobe, bel in rožnat. Ciperški prašek bel in rudeč itd. itd. Glavna zaloga rogatske kislice knoza Esterhazyja. NB. Pogodbe za tukajšnje dežele se vsprejemajo po ugajajoči pogodbi ali po povzetju. 4-27

Josip Pizzarello mehanik v Trstu Via Fontanone br. 12 popravlja in prodaja stroje za šivanje vsakorsnega zistema, nove in že rabljene, z garancijo. Instalujejo se električni zvonci. Popravljajo se velicpedi z pnevmatiško gumo. 17-104

La Filiale della Banca Union TRIESTE s' occupa di tutte le operazioni di Banca e Cambio-Valute. a) Accetta versamenti in Conto corrente, abbonando PER BANCONOTE: PER NAPOLEONI: 3 % c. prov. di 5 g ni 2 % c. prov. di 20 g n 3 1/2 % " " " 12 " 2 1/2 % " " " 40 " 3 1/2 % " " " 4 mesi fiasco " 2 1/2 % " " " 3 mesi 3 1/2 % " " " 8 " 3 " " " 6 " Sulle lettere di versamento attualmente in circolazione con dodici giorni di preavviso il nuovo tasso d'interesse entra in vigore col 7 Maggio a. c. In banco giro abbonando il 2 1/2 % interesse annuo sino a qualunque somma; prelevazioni sino a flor. 20.000 — a vista verso chèques; importi maggiori preavviso avanti la Borsa — Conferma dei versamenti in apposito libretto. Conteggia per tutti i versamenti fatti sino alle 5 pom. la valuta del medesimo giorno. Assume per propri correntisti l'incasso di conti di piazza, di cambiali per Trieste, Vienna, Budapest ed altri principali città; rilascia loro assegni per queste piazze, ed accorda oro la facoltà di domiciliare effetti presso la sua cassa franco d'ogni spesa per essi. Procura per propri clienti informazioni sull'Interno e sull'Estero verso il solo rimborso delle spese postali. b) S'incarica dall'aquisto e della vendita di effetti pubblici, valute e divise nonché del incasso d'assegni, cambiali e coupons, verso modica provvigione. c) Sconta cambiali dirette e domiciliare a condizioni correnti. d) Rilascia assegni ed apre crediti su tutte le piazze dell'Interno e dell'Estero a modiche condizioni. e) Sovvenziona effetti e valute. f) Accorda ai propri committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso dei coupons alla scadenza. g) Vende le obbligazioni comunali 4 1/2 % della Prima Cassa patriottica di risparmio di Budapest, le lettere di pegno 4 1/2 % e le obbligazioni comunali 4 1/2 % con premio del 10 % della Banca commerciale ungherese di Budapest, le obbligazioni comunali 4 1/2 % e le obbligazioni 4 1/2 % con 10 % di premio della Banca ipotecaria ungherese di Budapest, le lettere di pegno 4 1/2 % della Banca centrale austriaca di credito fondiario, i lotti 3 1/2 % 1. a e 2. a emissione dell'Istituto di credito fondiario austriaco. (Boden credit) lu obbligazioni 4 % con lotteria (vincita principale flor. 50.000) della Banca ipotecaria ungherese di Budapest, le lettere di pegno 4 % dello Stabilimento provinciale ipotecario dell'Austria inferiore al corso di giornata. 7-12 Trieste li 25 Aprile 1892.

FILIJALKA c. kr. priv. avstr. kreditnoga zavoda za trgovino in obrt v Trstu. Novci za vplačila. V vredn. papirjih na V napoleonih na 4-dnevni odkaz 2 1/2 % 30-dnevni odkaz 2 % 8- " 3 1/2 % 3-mesečni " 2 1/2 % 30- " 3 % 6- " 2 1/2 % Vplačevanja avstr. vrednostnim papirjem, kateri se nahajajo v okrogu pripozna se nova obrestna tarifa na temelju odpovedi od 17. in 21. odnosno 12. jnnija. Okrožni oddel. V vredn. papirjih 2 1/2 % na vsako svoto. V napoleonih brez obresti. Nakaznice za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropavo, Reko kakor za Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec, Hermanstadt, Inomost, Celovec, Ljubljana, Linc, Olomuc, Reichenberg, Saaz in Solnograd, — brez troškova. Kupnja in prodaja vrednostij, diviz, kakor tudi vnovčenje kuponov 24-14 pri odbitku 1 %/100 provizije. Predumji. Sprejemajo se vsakovrstna vplačila pod ugodnimi pogoji. Na jamčevne listine pogoji po dogovoru. Z odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodb. Na vrednosti obresti po pogodbi. Uložki v pohrano. Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlat ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodb. Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnom kursu. Trst, 13. maja 1892. 14-24

Griena bol kašalj, hreputavica, promuklost, nazeb, zadavica, rora, zapala ustijuh itd. mogu se u kratko vrijeme izliciti rabljenjem **NADARENIH Prendinijevih sladkišah** (PASTIGLIE PRENDINI) što jih gotovi Prendini, tučbar i ljekarnar u Trstu. Veoma pomažu učiteljem, propovjednikom itd. Prebdenih kašaljnih noćih, navadno jutranje hreputavice i grienih zapalah nestaje kao za čudo nimanjem ovih sladkišah. Opazka. Valja se paziti od varalica, koji je ponacinjaju. Zato treba uvijek zahtjevati Prendinijeve sladkiše (Pastiglie Prendini) te gledati, da bude na omotu kutijice (škatule) moj podpis. Svaki komad tih sladkišah ima ntisnuto na jednoj strani „Pastiglie“, na drugoj „Prendini“. Ciena 30 nč. kutiljci zajedno sa naputkom. Prodaju se u Prendinijevoj ljekarni u Trstu (Farmarcia Prendini in Trieste) i u glavnijih ljekarnah svieta. 42-52

10-9 **Novosti!** 4-10

Srajce za hribolazoe tkano, iz najbo jših snovij, gladke barve ali pisane, s širokim doli povešenim ovratnikom in dvemi žepi na prsih, popolna velikost, izborno delo. Komad gld. 1.20. Svileni pasi 1 meter dolgi, 6 cm. široki, s porebreno dvojnjo kačesto zapono. Komad 50 kr. Klobuk za hribolazoe iz 1-a klobučevine se širokim svilenim trakom ter mošnjikom za nakite, gl. 2. Ovratnice za hribolazoe 3 komadi gld. 1 razpošilja po poštnem povzetju **Emil Storch** Dunaj, I. Salzgasse Nr. 65

V nedeljo dne 31. t. m. se odpre elegantna „Restavracija“ pri sv. Ivanu. Točilo se bode najboljša vina: Teran iz Tomaja na Krasu prve vrste po 60 kr. liter. Berzamin iz Križa pri Trstu „ 48 „ „ Dobra in poceni kuhinja. Za obilno udeležbo se priporoča Ignac Bučar gostilničar. 1-2

CARLO PIRELLI mejnarodni agent in speditér Trst, Via Arsenal št. 2. 15-32 Oddaje listke za železnice in parobrode mornarjem in delalcem po nizkih cenah in na vse kraje